

Довідка
про погодження проєкту рішення «Про перейменування
провулку Полякова в місті Коростені без зміни нумерації будівель »

Проект рішення розроблено: юридичний відділ виконавчого комітету Коростенської міської ради

Виконавець: Камінська Тетяна Анатоліївна, начальник юридичного відділу виконавчого комітету Коростенської міської ради, кабінет №47 вулиця Грушевського, 22, місто Коростень, тел. 9-61-35.

Доповідає на сесії: керуючий справами виконкому Охрімчук А.В.

Доповідає на засіданнях постійних комісій: керуючий справами виконкому Охрімчук А.В.

Запросити:

Розсилка: юридичний відділ виконавчого комітету, Заступник міського голови (Корнійчук В.О.), керуючий справами виконкому (Охрімчук А.В.), відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів.

ПОГОДЖЕНО із зауваженнями:

Пояснювальна записка
до проєкту рішення Коростенської міської ради
«Про перейменування провулку Полякова
в місті Коростені без зміни нумерації будівель» (шістнадцята сесія VIII
скликання) від 04.08.2022р.

Заслухавши інформацію робочої групи з підготовки перейменування вулиць та провулків у Коростенській міській територіальній громаді, взявши до уваги Протокол №5 від 25.07.2022р., відповідно до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», ст.ст. 1, 7, 8, 9 Закону України «Про географічні назви», Постанови Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 року №989 «Про затвердження Порядку проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», враховуючи рекомендації постійної комісії з питань законності, правопорядку, прав людини, розвитку громади, депутатської діяльності та етики провулок Полякова в м. Коростені вирішено перейменувати на провулок Івана Сірка без зміни нумерації будівель.

Матеріальні чи інші витрати міського бюджету, щодо прийняття даного рішення складають виготовлення табличок на будинки по вулицям та провулкам.

Сірко Іван, 1605(1610) - 1680, український полководець, подільський шляхтич, козацький ватажок, кальницький полковник, легендарний кошовий отаман Запорозької Січі й усього Війська Запорозького Низового. Здобув перемогу в 65 боях. Герой багатьох українських пісень і казок. Від першого дослідника біографії Сірка, Дмитра Яворницького, пішла думка про те, що майбутній кошовий отаман народився в Слобідській Україні в слободі Мерефі — сучасне місто Мерефа Харківської області. Але це припущення оскаржують багато істориків, зокрема Володимир Маслійчук. Дослідники Юрій Мицик і Володимир Борисенко вважають, що Іван Сірко походив зі Східного Поділля (сучасна Вінниччина), і припускають, що місце його народження — сотенне місто Брацлавського полку Мурафа, неподалік Кальника. Мицик наводить кілька аргументів на користь своєї версії: Мерефа зі Слобідської України заснована лише 1658 року, тобто тоді, коли Сірко був у зрілому віці. Він відзначає, що отаман жив з сім'єю у слобожанській Мерефі у своєму будинку. За припущенням Мицика, лівобережна Мерефа отримала назву саме від подільської Мурафи, бо переселенці з Правобережної України на Лівобережну нерідко давали новим поселенням назви своїх рідних сіл чи містечок. Сірко також в 1658—1660 роках був вінницьким (кальницьким) полковником, а за тих часів на такі посади зазвичай обирали людей, які походили з тамтешніх країв.^[1] У якості аргументу наводиться також лист гетьмана Лівобережної України Івана Самойловича, де у російському перекладі переказані слова самого Сірка: «А как родился за ляхами, там хочет й умереть», що вказує на те, що Сірко народився на Правобережжі, тобто українських

землях, які тоді перебували під владою Речі Посполитої. За переказами, що були складені по смерті Сірка, майбутній отаман походив з козацького роду. Проте це твердження спростовують листи королів Речі Посполитої, в яких вони називали Сірка «уродзоним», тобто шляхтичем. Крім цього, в тогочасних джерелах під 1592 роком згадується ім'я подільського шляхтича Войтеха Сірка, одруженого з якоюсь Оленою Козинською, можливо що вони були родичами ватажка запорожців. В українській історіографії ХХ століття хибно вважалося, що Сірко брав участь у Тридцятирічній війні (1618–1648) на стороні французів. Зокрема стверджувалося, що 1644 року Богдан Хмельницький, військовий писар Війська Запорозького у Варшаві зустрічався з послом Королівства Франція графом де Брежі й наступного року підписав контракт, за яким 2500 козаків дісталися морем через Гданськ до французького порту Кале. Командиром цих козаків був Іван Сірко, який у жовтні 1645 року брав участь у боях проти Іспанської імперії у Фландрії під командуванням Людовіка II де Бурбона, а 1646 року, спільно з армією принца Конде, взяв «ключ від Ла-Манша» — неприступну фортецю Дюнкерк. Проте дослідження сучасних істориків доводять, що в джерелах, які присвячені Тридцятирічній війні, ім'я Івана Сірка не згадують. Так само відсутні прямі згадки про участь українських козацьких підрозділів у конфлікті. Робиться припущення, що «легенда про Сірка» виникла через перекручування попередніми істориками імені французького генерала, барона де Сіро. Брав участь у війнах Богдана Хмельницького з Річчю Посполитою, але найбільше й успішно воював проти Османської імперії та її васалів. В історичних документах зафіксована участь Івана Сірка у визвольній війні українського народу проти Речі Посполитої, зокрема в битві під Жванцем 1653 року. 1654 року Іван Сірко, разом з полковниками Іваном Богуном, Петром Дорошенком та іншими, виступав проти підписання Переяславської угоди, і як більшість запорожців, відмовився від присяги московському царю Олексію Михайловичу. У другій половині 50-х років — Вінницький полковник. Після перемоги гетьмана Івана Виговського над московським військом в битві під Конотопом 1659 року Сірко, перебував в опозиції до гетьмана, як помсту за рейд орди зі збирання ясиру по Лівобережжю^[4], на чолі запорожців завдав поразки союзникам гетьмана — кримським татарам під Аккерманом, і сплюндрував степовий Крим. Через що татари, союзники Гетьманщини, змушені були повернутися до Криму, і Іван Виговський відмовився від подальшого походу на Москву. Сірко відмовився поставити свій підпис, навіть за присутності гетьмана Юрія Хмельницького, під Переяславськими статтями 1659 року. Наприкінці 1660 року Сірко остаточно порвав з Ю. Хмельницьким і відправився на Чортомлицьку Січ. У 1660–1680 роках дванадцять разів його обирали кошовим отаманом. 1664 року поселився з родиною під Харковом, за дві версти від Мерефи. Обрано на посаду полковника Харківського полку (1664—1665, 1667 роки). Як політик часто змінював орієнтацію. Виступав проти Івана Виговського, Юрія Хмельницького (якого колись підтримував проти Виговського) й Павла Тетері, закидав їм пропольську політику; однак, у цей же період був противником Москви. Попри свою ворожість до Османської імперії, довгий час підтримував гетьмана Петра Дорошенка, опісля зорганізованої ним страти Івана Брюховецького, як і запорожці, полишив гетьмана. Після Андрусівського договору 1667 зайняв виразно антимосковську (й разом з тим антипольську)

позицію, брав активну участь в антимосковському повстанні. Мав великі зв'язки і впливи на Лівобережній і Слобідській Україні, на якій посідав маєток; якийсь час був полковником (титулярним) ніжинським (від Дорошенка) і харківським. 1672 року претендував на гетьманську булаву, що посварило його з новим гетьманом Іваном Самойловичем і московським урядом, який заслав його до Тобольська (мабуть, головно за підтримку Дорошенка й зв'язки зі Степаном Разіним). По поверненні з московської неволі (1673 рік) до кінця життя залишився противником Москви та Івана Самойловича, обстоюючи насамперед автономні інтереси Запорожжя й в ім'я їх встановлюючи зв'язки, то з Річчю Посполитою, то навіть з Османською імперією і Кримом. 1675 року здійснив блискучий похід, заблокувавши вторгнення Османської імперії на Чигирин, розбив кримську орду і яничарів Ібрагім-паші, які вдерлися в Україну. Запорозькі козаки взяли участь у відсічі другого так званого Чигиринського походу стотисячного османсько-татарського війська, яке взяло в облогу Чигирин, плануючи після завоювання цього міста зробити його плацдармом для загарбання Правобережної, а потім й усїєї України. Чигирин захищали 40-тисячна царська армія під командуванням Ромодановського й 20-тисячне козацьке військо на чолі з гетьманом Іваном Самойловичем. У 1677 р. після безуспішної тритижневої облоги османи й татари змушені були відступати з України. У 1678 році до Чигирини прийшло 200 тисяч османських і татарських військ, їм протистояли 70-тисячна царська армія й 50 тисяч українських козаків. І цей похід виявився безплідним для османсько-татарських військ, хоч вони й зайняли й зруйнували місто. У зв'язку з підготовкою до нового наступу султанський уряд ще навесні 1679 р. приступив до спорудження в пониззях Дніпра двох фортець-«городків». Османській уряд уже давно мав намір збудувати на Дніпрі фортеці, які були б опорними пунктами під час походів на Лівобережну Україну. 25-тисячне військо мало виступити проти Запорозької Січі. Саме з цим османським походом історична традиція пов'язує знамениту відповідь запорожців та їхнього кошового отамана Івана Сірка османському султану. Відомий лист Запорозьких козаків до султана Османської імперії Мехмета IV 1676 р. підписав Іван Сірко, що показано у відомій картині Іллі Рєпіна. Сірко виходив переможцем з десятків антиосманських походів. У боротьбі проти агресії Османської імперії Сірко провів понад 55 успішних походів і жодного не програв. На узбережжях Чорного моря та Криму не раз брали Очаків, Білгород-Дністровський, Ізмаїл, Кілію, Тягиню (Бендери), Арабат, Перекоп, навіть Ясси; кримськотатарські матері лякали дітей ім'ям Сірка. За боротьбу проти османів і кримських татар — герой народних переказів і дум. 1680 року спільно з донцями Сірко востаннє опустив свою переможну булаву в битві з ординцями. Повертаючись з походу, він дізнався про вбивство синів і дружини після чого занедужав і поїхав з Січі за 10 верст на свою пасіку в село Грушівка. Похований Іван Сірко біля Чортомлицької Січі (тепер село Капулівка Нікопольського району Дніпропетровської області). 1967 року його перепоховали на іншому краю села, через те, що води Каховського водосховища наблизилися до могили. Точно сказати, що то є останки Сірка, неможливо. Відомо, що йому відрубали праву руку, як він наказав у своєму

заповіті. При розкопках могили було віднайдено обидві цілі руки, тому де його в дійсності поховано, нікому не відомо.

При обговоренні на засіданні робочої групи пропозицію перейменування провулку Полякова в м. Коростені на провулок Івана Сірка підтримали 9 членів робочої групи із 12 присутніх, 3 члени робочої групи утримались.

Начальник юридичного відділу

Т.Камінська